

ՀՀ-ՈՒՄ ԻՒՀ ԴԵՄՊԱՆ
ԱԲԲԱՍ ԲԱԴԱԽՇԱՆ ԶՈՀՈՒՐԻ
(2020 թ.-ից ԱՌ ԱՅՍՕՐ)

Հանուն Աստծո

Հարգելի դեսպաններ, հարգելի գործընկերներ, հարգելի գիտնականներ, տիկնայք և պարոնայք

Ուրախ եմ Ձեզ հետ ներկա գտնվելու՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Հայաստանի Հանրապետության միջև դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման 30-ամյակին նվիրված համաժողովին:

Շնորհակալություն եմ հայտնում մեծարգո արտաքին գործերի նախարարներին այս համաժողովին ուղղված ուղերձ հղելու, կազմակերպիչների ջանքերի, ինչպես նաև համաժողովին ձեր ակտիվ մասնակցության համար:

Երեսուն տարի առաջ՝ 1992 թ. փետրվարի 9-ին, նոր էջ բացվեց Իրանի և Հայաստանի պատմական հարաբերությունների գրքում, և Իրանի Իսլամական Հանրապետության կառավարությունն ու նորանկախ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատեցին, որոնք միշտ եղել են բարեկամական և հիմնված բարիդրացիության վրա:

Այս երեք տասնամյակների ընթացքում երկու ժողովուրդների միջև բարեկամության և բարիդրացիության վաղեմի ավանդույթը ամուր հիմք է հանդիսացել փոխըմբռնման, քաղաքական փոխգործակցության և, հետևաբար, երկկողմ հարաբերությունների ամրապնդման համար և օգնել մեզ հաղթահարելու բազմաթիվ վայրիվերումներ: Այսօր մեր կառավա-

րությունները, օգտվելով երկու երկրների ժողովուրդների մշակութային կապերի արդյունք հանդիսացող այս արժեքավոր կապիտալից, ավելի հաստատակամ քայլերով մտածում են հարաբերությունները առավել խորացնելու և նոր ոլորտներում համագործակցություն հաստատելու մասին: Տարածաշրջանի վերջին զարգացումներն իրենց հերթին անխուսափելի են դարձրել այս ուղղությամբ երկու երկրների ջանքերի կրկնապատկումը և նոր հորիզոններ են բացել մեր առջև:

Մենք նաև գտնվում ենք Իրանի Իսլամական հեղափոխության հաղթանակի տարեդարձի նախաշեմին: Քառասուներեք տարի առաջ այս օրերին Իրանի ժողովուրդը փառավոր հեղափոխության հաղթանակին ուղղված իր վերջին քայլերն էր ձեռնարկում, որն էլ բոլորի կողմից ընդունվում է, որպես քսաներորդ դարավերջի մեծ իրադարձություն:

Ուրբաթ օրը՝ փետրվարի 11-ին, նշելու ենք Իրանի Իսլամական հեղափոխության հաղթանակի 43-րդ տարեդարձը՝ ավելի լավ ապագայի ակնկալիքով, Իրանի ողջ նվիրյալ ժողովրդի հանդեպ պատասխանատվության զգացումով և մեր պարտականությունները իրագործելու ուղղությամբ ավելի մեծ ջանքեր գործադրելու հանձնառությամբ, հատկապես Հայաստանի հետ հարաբերությունները ամրապնդելու գործում:

Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանի պաշտոնը ստանձնելու օրվանից անցել է շուրջ երկու տարի, և չնայած բազմաթիվ վայրիվերումներին, որոնց ականատեսը եղանք, այժմ, երկու կողմերի համատեղ ջանքերի լույսի ներքո ավելի քան երբևէ լիահույս եմ երկու երկրների հարաբերությունների ավելի լավ ապագայի հարցում:

Այժմ, համառոտ կներկայացնեմ իմ տեսակետները երեք ոլորտներում հարաբերությունների վիճակի և առաջիկա անհրաժեշտությունների մասին:

Քաղաքական հարթությունում երկու երկրներն էլ գտնում են, որ շատ լավ հարաբերություններ ունեն: Այս լավ քաղաքական հարաբերությունները պահպանելու համար անհրաժեշտ է, որպեսզի համատեղ ջանքեր գործադրվեն, հատկապես երկու երկրների ղեկավարների միջև շարունակական խորհրդակցությունների միջոցով: Վերջին տարիների զարգացումները պետք է մեզ հանգեցնեն այն եզրակացությանը, որ տարածաշրջանի և երկկողմ հարաբերությունների կարևոր հարցերի շուրջ շարունակական խորհրդակցություններն ու միակարծությունը արդյունավետ է և, իհարկե, անհրաժեշտ: Այս առումով, մասնավորապես երկու երկրների միջև ռազմավարական երկխոսությունների մեկնարկը, որի շուրջ արդեն իսկ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, կլինի օգտակար և արդյունավետ:

Իրանի Իսլամական Հանրապետության կառավարությունը Կապանում գլխավոր հյուպատոսություն հիմնելու վերաբերյալ վերջերս կայացրած իր որոշումով, որի նախապատրաստական աշխատանքները վերջնական փուլում են, հստակորեն արտահայտել է իր տեսակետը տարբեր ոլորտներում Հայաստանի հետ հարաբերությունները ընդլայնելու կարևորության վերաբերյալ:

2018 թվականին Իրանը և Եվրասիական տնտեսական միությունը համաձայնության են եկել երկու կողմերի միջև արտոնյալ առևտրային համաձայնագրի շուրջ, որն ակնհայտ ազդեցություն է ունեցել առևտրի աճի վրա: Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Հայաստանի Հանրապետության պաշտոնյաները, երկու երկրների միջև առևտրաշրջանառությունը տարեկան 1 միլիարդ դոլարի հասցնելու ջանքերը դիտարկել են, որպես իրագործելի

նպատակ: 2021 թվականին, 2020 թվականի համեմատ, ակա-
նատես եղանք երկկողմ առևտրի ծավալների զգալի աճի:

Այս աճը վկայում է այն մասին, որ առաջիկա տարիներին
ավելի մեծ ջանքեր գործադրելու դեպքում, կիրականացվի
առևտրաշրջանառության ծավալը տարեկան 1 մլրդ դոլարի
հասցնելու նպատակը, ինչն էլ նշանակում է, Հայաստանի ար-
տաքին առևտրում Իրան- Հայաստան առևտրի մասնաբաժինը
կհասնի շուրջ տասը տոկոսի:

Երկու կողմերի համագործակցությունը ենթակառուցված-
քային հարցերում, ինչպիսիք են էներգետիկան և տրանսպոր-
տը, ամուր հիմք են ստեղծում ոչ միայն երկու երկրների միջև
տնտեսական հարաբերությունների ընդլայնման, այլև տարա-
ծաշրջանում կայունության և անվտանգության պահպանման
համար, որին մենք պետք է մեծ ուշադրություն դարձնենք: Այ-
սօր, Հայաստանի տարածքով անցնող հյուսիս-հարավ
տրանսպորտային նախագծի իրականացման արագացումը
դարձել է ընդհանուր նպատակ, կայուն և հուսալի տրանս-
պորտային ուղիների շահագործման միջոցով երկու երկրների
շահերը ապահովելու համար: Բացի այդ, տարածաշրջանային
և համաշխարհային մակարդակներում առևտրային փոխա-
նակումների առատ կարողությունները անխուսափելի են
դարձրել Պարսից ծոց-Սև ծով տարանցիկ միջանցքի հնարա-
վորինս արագ գործարկումը: Հայաստանի տարածքով անցնող
հյուսիս-հարավ ճանապարհը կարող է կարևոր օղակ հանդի-
սանալ ռազմավարական այս երթուղու համար: Այս ռազմա-
վարական նպատակի իրագործումը պահանջում է լուրջ
վճարկանություն և ջանքերի գործադրում մեր կողմից: Հուսով
ենք, որ հայացք նետելով ապագային և ընդլայնելով գործա-

դրվող ջանքերը, ականատեսը կլինենք Հայաստանի դիրքերի ամրապնդմանը այս տարանցիկ շղթայում:

Երրորդ և վերջին կարևոր խնդիրն է հասարակայնության հետ կապերի, գիտության, տեխնոլոգիաների և մշակույթի ոլորտներում համագործակցությունը, որի մասին, կարտահայտվեմ օրեր առաջ հանդիպած մի հարգարժան հյուրի՝ խոսքերով: Նա գտնում էր, որ պետք է կոտրվեն այն սյուրեկտիվ պատնեշները, որոնք անտեսանելի պատի պես խանգարում են երկու երկրների ժողովուրդների, երկու երկրների մտավորականների և գիտնականների միջև շփումներին: Այս պատը, եթե այն կա, անիրական է և այն միայն մեր մտքում է: Մենք պետք է բոլոր օգտակար և գործնական ոլորտներում ջանքեր գործադրենք հարաբերությունների ընդլայնման ուղղությամբ: Մեր ցամաքային և օդային սահմանները պետք է լինեն ավելի ակտիվ և դյուրին: Երկու երկրների մտավորականները, գիտնականները և մշակույթի գործիչները պետք է ավելի լավ ճանաչեն մյուս երկրի հնարավորություններն և կարողությունները: Գործարարները պետք է ավելի լավ օգտագործեն առկա հնարավորությունները: Երկու երկրների ժողովուրդները պետք է ավելի շատ փոխայցեր կատարեն:

Իրանի և Հայաստանի ժողովուրդները մշտապես ապրել և ապրելու են կողք կողքի: Անկախ ներքին և արտաքին տարբեր խնդիրների վերաբերյալ մեր հայացքների և համոզմունքների բազմազանությունից և տարբերություններից, Իրան-Հայաստան հարաբերությունների ամրապնդմանն ուղղված ջանքերը համարում եմ հայրենասիրական գործ:

Հաջողություն, բարգավաճում և բարօրություն եմ մաղթում Իրանի և Հայաստանի ժողովուրդներին, իսկ երկու երկրների հարաբերություններին՝ ավելի լուսավոր ապագա:

